

BLINDGANGER

© Mark Timmer

KARAKTERS

oliedrums. Het schip ziet er onverzorgd uit. De verf is gaan bladderen, en overal zit roest. Alleen het monotone geluid van de motor, en het geloei van de wind zijn te horen. Af en toe sproeit er een vlaag buiswater over het schip.

3 DAG/INT. de STUURHUT van de "Josiena" 3

De stuurhut is leeg. Met kleine schokjes reageert het stuurwiel op de commando's van de stuurautomaat. Het lijkt wel of de "Josiena" een spookschip is. Na een tijdje komt JAN ZIJLSTRA vanuit de kombuis het trappetje naar de stuurhut op geklommen. Hij gaat in de bestuurders stoel zitten, en staart uit het raam. Zijlstra is een stevige man van in de vijftig. Hij heeft een verweerde kop, en kort stekeltjes haar. Een zwarte schipperstrui, versleten spijkerbroek, en scheepsklommen maken het beeld van de visserman compleet. Zijlstra staart somber voor zich uit. Plotseling wordt de stilte verbroken door een krakende stem uit de marifoon.

stem marifoon
(met een zwaar Hollands accent)

Who called traffic-center Hoek van Holland?.....

Zijlstra schrikt op uit zijn gedachten. Hij pakt de verrekijker erbij. Ondertussen gaat de eenzijdige dialoog - alleen de verkeersdienst is te horen - over de marifoon door.

stem marifoon (vervolg)
..... that is understood "Vera Cruz". Over and out.

Zijlstra speurt de horizon af naar de vuurtoren van Hoek van Holland.

4 DAG/EXT. haven rotterdam 4

Het is heel erg druk in de haven. Veel scheepvaartverkeer, van grote zeeschepen, tot kleine binnenvaart scheepjes. De "Josiena" vaart er tussendoor. Het schip valt op omdat het de enige kotter is. De "Josiena" wordt opgelopen door een reusachtige olietanker. Langzaam maar zeker verdwijnt het kleine vissersschip achter een muur van staal.

5 DAG/INT. de STUURHUT van de "Josiena" 5

Zijlstra stuurt de "Josiena" door de haven. Hij kijkt gespannen uit het raam naar de passerende olietanker. Hij heeft niet dagelijks met zulk druk scheepvaartverkeer te maken. Omdat hij de weg in de haven niet kent, moet hij voortdurend de kaart raadplegen. Uit de marifoon komt een constante stroom mededelingen, vaak in het Engels, maar de accenten zijn van over de hele wereld

6 DAG/EXT. haven rotterdam 6

Van een afstand bezien maakt de haven van Rotterdam, met z'n moderne sky-line en drukke verkeer, een futuristische indruk. De kleine kotter "Josiena" scharrelt er een beetje verloren doorheen. Het is een groot contrast met de archaische leegheid van de zee. Alsof de "Josiena" letterlijk een andere tijd is binnen gevaren.

7 DAG/EXT. olieterminal 7

In de oliehaven van Rotterdam staan de witte olietanks rij aan rij. Op één van die tanks zijn twee mannen, met gele veiligheidshelmen op, aan het werk. Opeens stoot één van de mannen de ander aan, en wijst naar het water van de haven. Daar komt net de "Josiena" aan varen. De twee mannen reageren verbaasd en lacherig op het verschijnen van de kleine kotter.

8 DAG/EXT. aan dek van de "Josiena"

8

Zijlstra heeft het schip stilgelegd, en loopt nu naar voren om het anker te vieren. Hij moet een heleboel ankerketting geven, want de haven is hier vreselijk diep in verband met de grote olietankers. Terwijl de ketting ratelend door het kluisgat loopt, staat Zijlstra met stijgende verbazing te wachten tot het anker de bodem zal raken. Zo'n diepte had hij in een haven niet verwacht. Dan loopt hij naar het voorwerp dat onder het zeildoek op het dek ligt. Hij haalt het zeildoek weg. Er blijkt een oude vliegtuigbom uit de tweede wereldoorlog onder te liggen. Hij slaat een staalkabel om de staart van de bom, en hijst hem, met behulp van de lier die aan dek staat, het want in. Als de bom, met de punt recht naar beneden, boven het dek hangt, zet hij de lier vast. De bom hangt dreigend in de lucht. Zijlstra kijkt er even naar, en loopt dan naar de stuurhut.

9 DAG/INT. de STUURHUT van de "Josiena"

9

Zijlstra zet de motor uit. Het wordt opeens akelig stil. Als hij naar buiten kijkt, ziet hij de twee mannen met de gele veiligheidshelmen de trap langs de olietank afrennen. Er trekt een glimlach over Zijlstra's gezicht. Hij gaat in de bestuurdersstoel zitten wachten.

TITEL

10 DAG/INT. flat Marte

10

Een modern ingerichte, maar rommelige flat. Overal stapeltjes met boeken, tijdschriften en paperassen. Op het aanrecht van de open keuken staan de vuile borden hoog opgestapeld. Op de tafel de restanten van het avondmaal - een pizzadoos met daarin een half opgegeten pizza. De woning van een vrijgezel die het te druk heeft om een echte huishouding te voeren. In de achtergrond is het geluid van een douche te horen. Op de grond staat een grote televisie. Hij staat afgestemd op een ontbijt-TV programma. De kookrubriek is bezig. Het gaat over het stomen van vis. Dan wordt het programma onderbroken voor een extra journaal uitzending. De tune van het journaal begint.

11 DAG/INT. badkamer Marte

11

In de badkamer staat iemand onder de douche. Door het dichte douchegordijn is alleen een schim te zien. Het geluid van de TV dringt vaag tot de badkamer door. Een enkel woord is te verstaan. Woorden als "Rotterdam", "visserijproblematiek", "politie", maken duidelijk dat het item gaat over Zijlstra's actie in de haven van Rotterdam. Kennelijk heeft degene onder de douche ook iets opgevangen, want de douche wordt uitgezet, en MARTE BROEKHUIS steekt haar hoofd om de hoek van het douchegordijn om beter te kunnen luisteren. Er zit shampoo in d'r haar, en ze houdt haar ogen dicht om er geen zeep in te krijgen. Het geluid van de TV is nu goed te horen.

stem presentatrice (v.o.)

....de recente aankondiging van Van Eerde dat hij de visserijvloot met harde hand wil saneren, heeft in de visserij-wereld veel kwaad bloed gezet. Maar dat het zo uit de hand zou kunnen lopen zal hij ook niet gedacht hebben. Het scheepsverkeer in de petroleumhaven van Rotterdam is vrijwel geheel tot stilstand gekomen, en er wordt zelfs gesproken over het mogelijk ontruimen van een deel van de stad....

Marte schrikt hevig. Op de tast zoekt ze een handdoek. Daarbij veegt ze met haar arm wat spulletjes van het plankje boven de wastafel. In een reflex probeert ze de boel nog te redden, maar daardoor verliest ze haar

evenwicht. Ze grijpt zich aan het douchegordijn vast, dat daar niet op berekend is, en prompt van z'n ophanging losscheurt. Met een kreet valt Marte in de badkuip.

12 DAG/INT. flat Marte

12

Op de TV is de nieuwsuitzending over Zijlstra nog bezig. In een handdoek gewikkeld komt Marte aan gestrompeld. Er zit nog steeds zeep in d'r haar. Ze knielt voor de TV, en zet het geluid wat harder. Op het scherm is een reporter te zien, die in de camera spreekt. Achter zijn rug, heel erg in de verte, is de terminal te zien. Terwijl hij staat te praten zoomt de camera in op de terminal achter hem. Nu verschijnt, nog steeds ver weg en zeer tele opgenomen, de "Josiena" in beeld. De bom wiegt zachtjes in de wind.

reporter

... nee Maartje, hier is de situatie nog steeds hetzelfde. We worden nog steeds op grote afstand gehouden. Van officiële zijde worden tot nu toe geen mededelingen gedaan, maar collega's van de lokale omroep hier in Rotterdam hebben uit afgeluisterd radioverkeer tussen het vissersschip en de wal begrepen dat het schip inderdaad in een drijvende bom veranderd is...

De telefoon gaat. Marte neemt op. Terwijl ze telefoneert probeert ze ook het programma nog te volgen.

reporter

...De schipper eist dat de harde sanering van de visserijvloot, die de regering van plan is door te voeren, niet door gaat. Hij schijnt ook geëist te hebben dat minister Van Eerde zelf bij hem aan boord komt. Maar zoals gezegd wachten we nog steeds op een bericht van officiële zijde om deze informatie bevestigd te krijgen. Ondertussen zal het een ieder duidelijk zijn dat een explosie op deze plek een ramp zou kunnen veroorzaken...Marte

Met Marte Broekhuis....ah, hallo...ja, ik kijk er net naar... ja... over een half uur?...nee, geen probleem...is hij erg kwaad?...zo erg...ja, tot zo.

Ze legt de hoorn erop. Tegelijkertijd is de nieuwsuitzending voorbij. Marte zet de TV uit.

Marte

Shit!

13 DAG/EXT. ministerie van landbouw en visserij

13

Marte komt het parkeerterrein van het ministerie opscheuren. Ze parkeert de auto, en haast zich naar de ingang. Aan de muur naast de ingang hangt het logo van het Ministerie van Landbouw en Visserij.

14 DAG/INT. kantoortuin ministerie

14

Marte loopt langs een groepje mensen. Die reageren merkwaardig op haar verschijnen. Ze stonden met elkaar te praten, maar zodra ze Marte in de gaten krijgen vallen ze stil en werpen geamuseerde blikken naar haar. Het lijkt wel of er een samenzwering aan de gang is. Marte loopt door terwijl ze strak voor zich uit blijft kijken, maar ze voelt in haar rug dat er om haar gemeesmuild wordt.

Marte komt bij het bureau van de secretaresse van minister Van Eerde. De secretaresse typt wat op de computer. In de hoek staat een televisie aan, het geluid zacht. Er is een historisch overzicht van de visserijproblematiek bezig. Te zien is onder andere hoe de ME en vissers op de kade van de haven van Vlissingen elkaar te lijf gaan.

Marte

Ik zat in een file...

secretaresse

Hij is even bezig.

Uit de kamer van Van Eerde klinkt af en toe de onverstaanbare, maar duidelijk geagiteerde stem van de minister. Marte kijkt met een half oog naar de tv.

secretaresse (vervolg)

't zal niet zo lang meer duren...

WESTRA komt aanlopen. De secretaresse veert op

secretaresse

Ah, meneer Westra. Ik moest u meteen doorsturen.

Westra loopt meteen door naar de deur van het kantoor van Van Eerde. Voordat hij naar binnenstapt draait hij zich om en kijkt naar Marte, die vlak bij de TV staat. Ze is verbouwereerd dat Westra wel naar binnen mag.

Westra

(met een knikje richting TV)

Hopelijk geen familie van je.

Voordat Marte iets terug heeft kunnen zeggen is hij al naar binnen gestapt.

secretaresse

Zou die bom echt wezen?

Marte draait zich om en kijkt naar de TV. Het beeld is weer overgeschakeld naar de "Josiena" in de Rotterdamse haven. De bom hangt dreigend in de lucht.

15 DAG/INT. zitkamer huis Zijlstra

15

In de zitkamer zitten de vrouw van Zijlstra JOSIEN, z'n beide dochters JOKE en JOLANDE, en z'n zoon Jeroen. Josien belt met Scheveningen Radio.

josien

... Scheveningen Radio? ... Ik wou een gesprek aanvragen met de "Josiena" WR 138 ... in de buurt van Rotterdam ...ja, dat is goed...

Ze moet even wachten totdat Scheveningen Radio verbinding heeft gemaakt. Ze houdt de hoorn aan haar oor.

Josien

Zou hij wel uitluisteren?

Jeroen

Ik heb zin die gek eens goed de waarheid te zeggen.

Josien

Ik praat met hem! Jullie maken toch alleen maar ruzie.

Ze hoort van Scheveningen Radio dat er verbinding gelegd is.

Josien

Jan? Dit is Josien...

Ze luistert even, maar er komt geen antwoord. Dan probeert ze het nog een keer.

Jan? Hoor je me? Dit is Josien...

16 DAG/INT. stuurhut "Josiena"

16

Zijlstra is op het trappetje dat van de kombuis naar de stuurhut voert druk in de weer met een electriciteitsdraad. Een tree van de trap is losgehaald. Zijlstra voert de draad naar het zo ontstane gat. Uit de

marifoon in de stuurhut komt de stem van Josien. Ze laat grote pauzes tussen de zinnen vallen. Zijlstra blijft gewoon doorwerken.

stem Josien (v.o.)

...we zitten allemaal vreselijk in de zorgen om je... kom terug... stop er mee, nu het nog kan... Jan?... Hoor je me?... Dit lost niets op.... We hebben je nodig, Jan...

Opeens staat Zijlstra op, en loopt naar de marifoon, die hij met een bruusk gebaar uitschakelt. Hij gaat in de bestuurdersstoel zitten. Er staan tranen in z'n ogen.

17 DAG/INT. zitkamer huis Zijlstra

17

Josien luistert of er een antwoord van Zijlstra komt. Na een tijdje legt ze de hoorn neer.

josien

De verbinding is verbroken...

Josien begint geluidloos te huilen. Jeroen slaat een arm om haar heen.

18 DAG/EXT. terminal

18

Op de kade staan behalve een aantal werknemers van de terminal nu ook een paar politieauto's met zwaailichten aan. De agenten zijn uitgestapt, en kijken met verrekijkers naar de "Josiena". Een groene legerjeep met blauw zwaailicht komt net aanscheuren.

Bij de politieagenten staat ook een man in een net pak, maar wel met een gele veiligheidshelm op. Het is de HOOFDOPZICHTER van de terminal. Hij kijkt ook met een verrekijker naar de "Josiena".

hoofdopzichter

Waarom zoekt die gek ons daar voor uit!

De groene legerjeep stopt vlak bij. Het is een auto van de explosieven opruimings dienst. De explosieven-expert stapt uit en loopt naar het groepje toe.

hoofdopzichter

(tegen de explosieven-expert)

Is dat ding echt, of bluft hij alleen maar?

De explosieven-expert kijkt met een verrekijker naar de "Josiena".

explosieven-expert

Een 500 ponder. Vliegtuigbom uit de tweede wereldoorlog. Ziet er nog gaaf uit. Die willen wel.

hoofdopzichter

Hoe komt zo'n man daar aan?

explosieven-expert

Krijgen ze regelmatig in hun netten. Meestal roepen ze ons er dan bij, krijgen ze vier mille premie voor, maar deze heeft kennelijk besloten 'm te houden.

Hij kijkt nog eens goed naar de "Josiena".

Paar vaten diesel erbij gezet. Dat zal een flinke klap geven.

hoofdopzichter

Dus als hij 'm laat vallen, dan ontploft hij?

explosieven-expert

(laconiek)

Weet je nooit. Hij heeft al een keer eerder geweigerd niet waar, maar aan de andere kant is hij daardoor juist weer extra gevaarlijk geworden.

hoofdopzichter

(ironisch)

Fijn.

19 DAG/INT. hoofdkantoor terminal

19

In het kantoor van de hoofdopzichter wordt een crisiscentrum ingericht. Er wordt communicatie-apparatuur binnen gedragen, en er lopen mensen leidingen aan te leggen. Een paar aanwezige politiemensen kijken met een verrekijker uit het raam. De POLITIECOMMISSARIS belt met het stadhuis.

POLITIECOMMISSARIS

... De man wist wel waar hij moest gaan liggen. Hij blokkeert de hele petroleumhaven. De havendienst heeft al twee tankers voor Hoek van Holland voor anker moeten laten gaan.....ingrijpen?.... erg riskant.... Als het fout loopt, en één van die terminals vliegt in brand....dat is niet denkbeeldig. Voordat je het weet kunnen we de halve stad evacueren....

20 DAG/INT. kantoor minister van landbouw & visserij

20

De minister, EDUARD VAN EERDE, zit achter z'n bureau. Hij is achter in de veertig, maar ziet er jonger uit, type succesvolle zakenman. Marte zit voor het bureau. GIJS WESTRA zit iets verderop. Hij is een stuk ouder dan Van Eerde, en in tegenstelling tot de minister, die oorspronkelijk vanuit het bedrijfsleven komt, een echte bestuurder, die al heel lang in de politiek meedraait. Hij houdt zich afzijdig, terwijl Van Eerde tegenover Marte z'n nood klaagt.

van Eerde

Precies waar ik al bang voor was. Dat het in ons gezicht zou ontploffen.

Hij laat een pauze vallen. Marte durft niets te zeggen.

Van Eerde (vervolg)

Wat als die gek zichzelf, en de halve petroleumhaven, werkelijk de lucht in blaast ! Dan mag ik in de kamer komen vertellen hoe het zover heeft kunnen komen! Wie weet zelfs een parlementaire enquête. Daar zijn ze de laatste tijd toch al zo dol op. Jezus Christus!

(Van Eerde citeert Marte)

“Niet meer dat slappe CDA-gedoe...een frisse wind door het ministerie” ...waarom heb ik godsnaam ooit naar jou geluisterd!

Marte kijkt naar Westra. Er speelt een vaag glimlachje rond zijn mond. Het doet hem genoeg dat Marte de mantel wordt uitgeveegd. Van hem hoeft ze geen hulp te verwachten.

Marte

De kamer is akkoord gegaan...

Van Eerde

Maar niet van harte. Als we die milieu-effekt rapportage niet zo zwaar hadden aangezet, was het hele plan geheid gesneuveld.

Marte

De voordelen voor het milieu zijn ook aanzienlijk...

Van Eerde

(schamper)

Milieu, milieu!

De PvdA schuift al weer richting CDA. Dit is de gelegenheid om ons een 'a-sociaal' en 'onmenselijk' beleid in de schoenen schuiven. Die kans zullen ze niet laten liggen. Dat hoef ik jou toch niet meer uit te leggen!

Marte

Die man daar met geweld weghalen is echt geen optie?

Van Eerde

Hij ligt midden tussen de olietanks! Als die de lucht in gaan, dan komt er niet eens meer een parlementaire enquête. Dan kan ik meteen m'n boeltje pakken.

Westra

Plus dat die vissers er een martelaar bij hebben.

Marte

En die sanering een tijdje uitstellen?

Van Eerde

Dat kan ik niet!!!....

Hij heeft het bijna uitgeschreeuwd. Marte kijkt verbaasd naar hem op. Van Eerde herstelt zich snel.

Van Eerde (vervolg)

En dat wil ik niet.

Van Eerde is opgestaan en begint door de kamer te ijsberen. Achter de rug van Marte wisselt hij een snelle blik van verstandhouding met Westra. Die probeert met z'n blik Van Eerde te manen kalm te blijven.

Westra

De minister kan onmogelijk op zo'n chantage ingaan.

van Eerde

Die gek eist dat ik zelf aan boord kom!

Een tijdje zegt niemand iets.

Van Eerde (vervolg)

Iemand zal toch met die idioot moeten gaan praten

Westra

Waarover...

Van Eerde

...wie weet zijn er nog wat aanpassingen mogelijk... flankerend beleid om de effecten van die sanering wat te verzachten... de hoogte van de premies nog eens bekijken... De bekende riedel.

Westra

Daar kijkt hij doorheen.

Van Eerde

Iedereen heeft z'n prijs. Als we hem maar genoeg bieden....

Marte

Dat zou nog wel eens tegen kunnen vallen.

Van Eerde

Jij bent degene die altijd beweert dat het die vissers alleen maar om het geld te doen is.

Marte

Maar als ze zich wat in hun kop halen zijn ze d'r niet gemakkelijk meer van af te brengen
Van Eerde kijkt Marte onderzoekend aan.

Van Eerde

Dat is waar ook. Jij komt uit zo'n dorp.

Marte reageert gebeten.

Marte

Nou en?

Van Eerde

Als we jou nou eens op die vent afstuurden? Om namens mij met hem te onderhandelen.

Marte

Ik?

Van Eerde

Jij kent die lui. Weet hoe ze denken.

Marte

Mijn vader was het hoofd van de school, geen visser.

Van Eerde

Iemand moet het doen.

Westra

(peinzend)

Een vrouw?

Marte

(fel)

Wat doet dat er toe!

Westra

Zo'n conservatieve man, en dan een vrouwelijke onderhandelaar.....

Westra trekt een zuinig gezicht.

Van Eerde

Precies. Dat verwacht hij niet. Zoals zo veel mannen zal hij geneigd zijn haar te onderschatten.

Marte kijkt vuil naar Westra.

Van Eerde (vervolg)

Daar kan ze juist haar voordeel mee doen.

(tot Marte)

Je bent me wat schuldig...

Marte denkt na. Ze kijkt nog een keer naar Westra. Dan gaat ze akkoord.

Marte

Goed, ik doe het...

21 dag/int. kantoortuin ministerie

21

Marte pakt wat spullen van haar bureau in haar aktentas. De collega zit achter z'n bureau en bekijkt haar.

Collega

Je bent hartstikke gek.

Marte

Ik weet zeker dat die griezel van een Westra nu zijn kans ruikt. Dit is dé gelegenheid voor hem om bij Van Eerde een wit voetje te halen.

Collega

Een beetje paranoia kan geen kwaad, maar je kan ook overdrijven.

Marte

(stellig)

Die man heeft het nooit kunnen zetten dat Van Eerde naar de adviezen van "zo'n boeretrien" luistert.

Terwijl ze boeretrien zegt parodieert ze zichzelf door er heel oenig bij te gaan staan.

Marte (vervolg)

Hij is trouwens niet de enige die er zo over denkt.

Collega

En daarom ga jij op een drijvende bom onderhandelen met één of andere gestoorde idioot?!

22 DAG/INT. kantoor minister van landbouw & visserij

22

Van Eerde en Westra zijn in een felle discussie gewikkeld.

Van Eerde

Wat dan?! Ik zit volledig klem. Ik kan die sanering Gods onmogelijk uitstellen! Dan klappt de deal die we in Brussel gemaakt hebben in elkaar, vervolgens komt de kamer er achter, en dan heb ik geen politieke carrière meer.

Westra

Maar om die boeretrien daar nou op af te sturen...

Van Eerde

Die 'boeretrien' heeft anders wel een goed stel hersens.

Wie weet lukt het haar die vent om te kopen. Loopt het alsnog met een sisser af.

Westra

Ik mag hopen van niet.

Van Eerde valt stil. Stomverbaasd kijkt hij Westra aan.

van Eerde

Hoezo? Die idioot zal daar hoe dan ook weg moeten.

Westra

Natuurlijk, maar alles op z'n tijd.

Die man is door het lint, dat is duidelijk. Met iemand die zo'n stunt uithaalt valt niet te onderhandelen, als we al concessies zouden willen doen, en dat willen we niet. Kunnen we niet. Ik vrees dat gewelddadig ingrijpen onvermijdelijk zal blijken te zijn. Net als met die Molukkers indertijd bij Wijster. Maar voordat we zover zijn.... Het is allemaal een kwestie van timing. Als we het goed spelen, bewijst onze "kamikaze visser" ons misschien zelfs wel een dienst.

Van Eerde kijkt nog steeds niet begrijpend naar Westra.

23 DAG/INT. de STUURHUT van de "Josiena"

23

Zijlstra zit met z'n rug tegen de wand op de grond. Hij leest ingespannen in een bijbel, die opengeslagen op zijn schoot ligt. Z'n lippen prevelen geluidloos de woorden mee. Hij probeert zich zo af te sluiten voor de stem van een politie-onderhandelaar, die zachtjes tot de stuurhut doordringt.

24 DAG/EXT. "Josiena"

24

Vier mannen in duikerspakken klimmen met behulp van een touwladder die ze hebben meegenomen zonder lawaai te maken aan boord van de "Josiena". In de achtergrond horen ze de politie-onderhandelaar praten. Met behulp van een lange, buigzame strip, die ze tussen de deur naar de kombuis schuiven, tillen ze de grendel op, die de deur op slot hield. Ze oliën de scharnieren. Voorzichtig maken ze deur open. Twee mannen sluipen naar binnen. De andere twee lopen naar voren.

25 DAG/INT. kombuis "Josiena"

25

De twee mannen komen de kombuis binnen. Één van de twee ritst voorzichtig z'n duikerpak een eindje

open, en haalt een klein zendertje te voorschijn, loopt naar de tafel, en plakt het zendertje eronder. De ander heeft ondertussen het trappetje dat naar de stuurhut leidt ontdekt. Hij pakt z'n pistool, dat ook onder z'n duikerpak verborgen zat, en sluipt naar de trap.

26 DAG/EXT. dek "Josiena" 26

De andere twee mannen zijn bij de lier aangekomen. Ze maken de tas die ze bij zich hebben open, en halen er wat gereedschap uit. Ze beginnen aan de lier te werken, met de bedoeling die onklaar te maken. De politie-onderhandelaar praat nog steeds door. Al die tijd heeft Zijlstra niets terug gezegd.

27 DAG/EXT. kombuis "Josiena" 27

De man met het pistool is bij het trappetje aan gekomen. Hij kijkt naar boven. De deur naar de stuurhut staat op een kier. Door een spleet is Zijlstra gedeeltelijk te zien. De man wil zachtjes naar boven klimmen. Hij zet een voet op de eerste tree, maar die zakt een eindje in. Het is de tree waaraan Zijlstra heeft zitten knutselen. Onmiddellijk begint er met een oorverdovend lawaai een enorme bel te rinkelen. Het is het alarm dat normaliter gebruikt wordt om de bemanning te waarschuwen dat er een vangst opgehaald moet worden. Onder de tree is een schakelaar verborgen, die de bel in werking zet. Onmiddellijk springt Zijlstra op, en slaat de deur dicht. De man rent de trap verder op, maar de deur zit al op slot.

28 DAG/INT. de STUURHUT "Josiena" 28

Zijlstra zit in paniek bij de knop die de lier bedient. Er wordt aan de deur gerammeld. Hij schreeuwt, meer nog voor zichzelf dan tegen de politie, naar buiten.

Zijlstra

Ik laat 'm vallen!!

Maar door de rinkelende bel is hij niet echt goed te verstaan. Er wordt op de deur geschoten. Zijlstra drukt op de knop die de lier ontgrendelt. Meteen klinkt er buiten een ijselijke kreet. Zijlstra merkt dat de lier is vast gelopen.

29 DAG/EXT. dek "Josiena" 29

De man die de lier probeerde te blokkeren is met een hand in de lier bekneld geraakt. Hij schreeuwt het uit. De bom zwaait vervaarlijk in de lucht.

30 DAG/INT. de STUURHUT "Josiena" 30

Zijlstra hijst de bom weer een eindje omhoog. Daardoor komt de man die bekneld is geraakt weer vrij. Hij houdt op met gillen. Dan klinkt er een stem door een megafoon.

megafoon stem (v.o.)

Afbreken, afbreken!

Zijlstra hoort dat er mensen overboord springen. Even later geeft de politieboot vol gas, en hij hoort hoe het geluid zich verwijderd. Als hij voorzichtig naar buiten kijkt, ziet hij hoe de politieboot wegstuift. Hij gaat op de grond zitten. Hij wil een shagje draaien, maar z'n handen trillen teveel.

31 DAG/INT. hoofdkantoor van de terminal 31

Marte en de hoofdpzichter zitten in het kantoor te wachten. Een eindje verderop staat de politiecommissaris te telefoneren. Om hem heen staan een paar politie-officieren. Er is niet te horen wat er

gezegd wordt. Marte bekijkt het tafereel.

Marte

Van mij mogen ze hem degraderen tot verkeersagent.

hoofdopzichter

Er liggen nu al drie tankers te wachten. Die man moet daar weg.

Marte

Door de boel de lucht in te laten vliegen?!

hoofdopzichter

Hij bluft.

Marte

Hij heeft anders die bom wel al laten vallen. Puur toeval dat de zaak blokkeerde. Die man

is bereid tot het einde te gaan.

hoofdopzichter

(hulpeloos)

Zoiets verwacht je toch niet van een Nederlander.

Marte kijkt hem vuil aan. Op zo'n domme en discriminerende opmerking gaat ze niet eens in. De hoofdopzichter doet er verder maar het zwijgen toe. De politiecommissaris heeft het telefoon gesprek beëindigd. Hij zegt wat tegen een medewerker. Die loopt naar Marte toe.

medewerker

U kunt nu met hem praten.

Marte en de hoofdopzichter staan op.

Marte

Als hij dat überhaupt nog wil....

Ze lopen naar de zendapparatuur die ergens in de hoek staat. Onderwijl wordt ze door de medewerker ingelicht over Zijlstra.

medewerker

Z'n naam is Jan Zijlstra, 55 jaar oud. Getrouwd, drie kinderen, twee dochters en een zoon. Woont in Den Oever...

Marte reageert verrast.

Marte

Den Oever?...

medewerker

Ja, hoezo?

Marte

Nee, niks...

medewerker

...Hervormd. Lid van de kerkeraad. Begonnen als knecht. Sinds 15 jaar schipper/eigenaar van de "Josiena". Één keer gepakt door de AID, wegens overtreding van de vangstbeperkingen. Beboet, maar verder geen strafblad. Een kleine visser als alle anderen. Z'n vrouw heeft trouwens nog geprobeerd contact met hem op te nemen. Ze vroeg hem van z'n aktie af te zien, maar hij heeft er niet op gereageerd...

Ze komen bij de zendinstallatie. Een politieman is al met Zijlstra in gesprek

stem Zijlstra (v.o.)

...in iemand anders ben ik niet geïnteresseerd zei ik toch. Ik voel er veel voor de knop nu meteen maar om te draaien. Jullie nemen me toch niet serieus.

politieman

Het kan toch geen kwaad om even naar haar te luisteren.

stem Zijlstra (v.o.)

(schamper)

Z'n "secretaresse"...

Marte gebaart dat zij zelf met Zijlstra wil praten. De politieman geeft haar de microfoon.

Marte

Dit is Marte Broekhuis. Wilt u dan niet horen hoe de minister op uw eisen heeft gereageerd?

Het blijft stil. Zijlstra antwoordt niet. Na een tijdje wachten kijkt Marte vragend naar de radioman en de hoofdopzichter.

Hoofdopzichter

Haast heeft hij niet.

Dan klinkt de stem van Zijlstra uit de marifoon.

stem Zijlstra (v.o.)

Dat hoor ik liever van Van Eerde zelf.

Marte

De minister kan daar onmogelijk op in gaan.

stem Zijlstra (v.o.)

Dan zijn de gevolgen voor jullie.

Marte

Wilt u nou iets bereiken, of niet? Ik ben gemachtigd namens de minister te spreken.

stem Zijlstra (v.o.)

Zeg het maar. Wat hebben jullie te bieden.

Marte

Niet over de radio. Dan kan iedereen meeluisteren. Ik moet aan boord komen.

In de stilte die valt is het ademen van Zijlstra te horen. Hij houdt de zendknop ingedrukt, zonder iets te zeggen.

Marte (vervolg)

Zijlstra?

hoofdopzichter

Zolang hij de zendknop ingedrukt houdt hoort hij je niet.

Marte

(geïrriteerd)

Onhandig...

Ze kunnen niet anders dan wachten tot Zijlstra iets gaat zeggen. Het blijft nog even stil. Dan komt Zijlstra's stem door.

stem Zijlstra (v.o.)

Goed, kom dan maar. Maar alleen, en in een open bootje. Geen verrassingen meer.

Marte en iemand van de terminal komen in een klein open bootje aanvaren. Het bootje meert langs zij af. Omdat het bootje veel lager is dan de kotter, is het voor Marte nog een hele toer om aan boord te komen. Haar kleren worden smerig van de klauterpartij. Zodra ze aan boord is vaart het bootje weer weg. Marte kijkt angstig omhoog naar de bom, en wacht op de dingen die komen gaan. Dan hoort ze de stem van Zijlstra.

stem Zijlstra (v.o.)

Kleren uit.

Marte

Wat?!

stem Zijlstra (v.o.)

Kleren uit. Ik wil zeker weten dat u geen wapen bij zich heeft.

Marte aarzelt even, maar begint zich dan uit te kleden. Als ze alleen haar broekje en B.H. nog maar aan heeft kijkt ze naar boven, naar de stuurhut, maar ze ziet niets. Ze wil haar B.H. uit doen, wanneer de stem van Zijlstra klinkt.

stem Zijlstra (v.o.)

't Is goed zo. Kom maar achterom.

Marte begint zich weer aan te kleden.

33 DAG/INT. kombuis "Josiena"

33

Zijlstra haalt de houten balk weg, die hij onder de grendel van de deur heeft gezet, en doet de deur open.

Zijlstra

Pas op de drempel

Marte stapt voorzichtig naar binnen. Zijlstra sluit de deur meteen weer, en zet de balk onder de grendel.

Marte kijkt nieuwsgierig om zich heen. Zijlstra blijft bij de deur staan wachten op wat komen gaat. Ze kijken elkaar aan. Er valt een onhandige stilte. Marte steekt haar hand uit.

Marte

Marte Broekhuis.

Zijlstra neemt haar hand niet aan. Zwijgend blijft hij Marte aankijken. Die trekt snel haar uitgestoken hand weer in. Omdat hij geen aanstalten maakt om haar uit te nodigen verder te komen, neemt Marte maar het initiatief.

Marte

Zullen we gaan zitten?

Ze voegt de daad bij het woord. Zijlstra blijft bij de deur staan. Hij neemt Marte onderzoekend op.

Het spijt me van die overval. Ik kan u verzekeren dat het absoluut niet van ons afkomstig was. De minister wil dit probleem juist door middel van overleg oplossen.

Het duurt even voor Zijlstra antwoordt.

Zijlstra

Welk probleem?

Marte

Wat u van ons verlangt, dat is een probleem. Dat ziet u zelf toch ook wel in.

Zijlstra

Gewoon dōen lijkt me.

Marte

Zelfs al zou de minister dat willen, en kunnen, dan zou dat alleen maar uitstel, geen afstel zijn. Aan de overcapaciteit in de visserij moet iets gedaan worden, voordat er niets meer te vissen valt.

Zijlstra

En wij mogen creperen.

34 DAG/INT. POLITIEBUS

34

In de politiebus zitten twee anonieme mannen. Het busje staat vol met elektronische apparatuur. Het gesprek tussen Marte en Zijlstra is via een luidspreker te horen. Een bandrecorder neemt alles op.

stem Marte (v.o.)

Dat is niet waar, en dat weet u. De premie die de vissers aangeboden wordt is heel reëel.

stem Zijlstra (v.o.)

(schamper)

Wat moet ik met dat geld? Een viskraam beginnen?

35 DAG/INT. kombuis "Josiena"

35

Marte

Als het om de hoogte van de premie gaat, dan ben ik er van overtuigd dat er wel iets geregeld kan worden....

Zijlstra valt Marte in de rede.

Zijlstra

(schamper)

Iets 'geregeld' kan worden!

Door jullie 'regels' zit ik nu juist in de problemen!

Hij laat weer een pauze vallen. Dan loopt hij naar Marte, en buigt zich over de tafel naar haar toe. Eén van zijn handen, die de tafelrand omklemmen, raakt bijna het zendertje aan waarmee het gesprek wordt afgeluisterd. Hij barst los.

Vijftien jaar geleden, toen die grote kotters in de vaart kwamen, toen had er een PK-stop moeten komen. Maar nee, ze werden gebouwd. Mèt subsidie van de EEG, èn de WIR-premie. Zo waren de "regels"! Hoe groter, hoe mooier. Het werd je zo ongeveer door de strot gedouwd.

Toen vingen we opeens teveel. Mocht ik honderdtwintig kisten vangen, ving ik d'r honderdvijftig, moest ik het teveel maar overboord spuiten. De waanzin! Die vis is toch al dood. Maar ja, de "regels", niet?

En nou is de markt voor kabeljauw eindelijk wat aangetrokken, maak ik net een aardige besomming met mijn quotum, komen jullie opeens met een harde sanering! De nieuwste "regeling"!

Zijlstra is gedurende zijn uitbarsting steeds kwader geworden.

Marte

Gaat u me nou niet vertellen dat de vissers zelf niet ook opgetogen waren over de alsmaar toenemende vangsten! Er is toen heel erg goed verdiend.

Zijlstra

Ik vraag niet om 'meer'. Het enige wat ik wil is kunnen blijven vissen.

Marte

Tot er geen vis meer is.

Zijlstra

Denkt u dat wij achterlijk zijn? In wiens belang is dat.

Marte

Niet achterlijk, wel onverantwoordelijk en kortzichtig.

Zijlstra stapt van de tafel weg.

Zijlstra

Dit gesprek leidt nergens toe.

Marte

Deze aktie ook niet.

Zijlstra zegt niets terug. Er valt een stilte. Marte denkt dat ze beet heeft.

Marte (vervolg)

Laat mij helpen. Niemand wil dat dit uit de hand loopt.

Zijlstra

Jullie hebben niets te bieden.

Marte

Dat is niet waar. De minister is bereid die hele regeling nog eens tegen het licht te houden...het flankerend beleid.....de hoogte van de premie...

Zijlstra onderbreekt Marte kwaad.

Zijlstra

Ik ben niet te koop!

Marte

Dat bedoel ik ook niet. Ik wil alleen maar zeggen dat geld geen probleem hoeft te zijn.

Zijlstra

(beslist)

Ik geef jullie nog 24 uur.

Hij loopt naar de deur en haalt de balk weg die als extra vergrendeling dient. Het is duidelijk dat wat hem betreft het onderhoud is afgelopen. Marte kijkt geschrokken.

36 DAG/INT. kantoor minister

36

Westra en Van Eerde kijken naar de televisie, die in de kamer staat. Er wordt een milieu-aktivist geïnterviewd. Het scherm van de TV is niet te zien.

milieu-aktivist (v.o.)

...nee, wij kunnen hier geen enkel begrip voor opbrengen. Al jaren houdt de visserijwereld zich niet aan de afspraken, wordt er rücksichtlos jacht gemaakt op de laatste paar vissen die nog in de Noordzee zwemmen, worden de vangstbeperkingen ontdoken. Wij vinden dan ook dat de regering onverkort aan het voorgenomen beleid moet vasthouden.

Westra zet de TV uit. Hij glimlacht tevreden.

Westra

Dat hoor je toch niet vaak, dat onze linkse vrienden zo pal achter het regeringsbeleid gaan staan.

van Eerde

Jouw aanpak schijnt te werken.

Westra

Natuurlijk. Laat de anderen maar om maatregelen roepen, ondertussen sturen wij het schip van staat kalm maar vastberaden door de woelige baren.

(hij glimlacht)

Vergeef me de vergelijking.

En op de persconferentie straks: vooral veel begrip voor de problemen van de vissers...de lont uit het kruitvat willen halen...maar natuurlijk niet zwichten voor chantage, etc. etc.

De telefoon gaat. Westra neemt op.

Westra (vervolg)

Westra....ja, geef maar...

Hij legt z'n hand over de hoorn.

Westra (vervolg)
(tegen Van Eerde)

Marte....

Van Eerde gebaart dat Westra het gesprek met Marte moet voeren. Zelf pakt hij snel een andere telefoon op, en drukt op een knop waardoor hij mee kan luisteren.

Westra (vervolg)
(tegen Marte)
Ga je gang... nee, de grote roerganger is er even niet, je zult het met mij moeten doen...
ja... ja...

37 DAG/int. auto Marte

37

Marte rijdt over de snelweg. Ze belt met haar mobile telefoon.

Marte
... geen land mee te bezeilen, hij laat zich in ieder geval niet omkopen. Als hij niet binnen 24 uur z'n zin krijgt, dan 'boem'! Ik wou maar naar de zaak komen, om te overleggen hoe we nu verder...

38 DAG/INT. kantoor minister

38

Westra
Momentje...

Westra legt z'n hand over de hoorn, om met Van Eerde te overleggen.

Westra (vervolg)
(tegen Van Eerde)
Lijkt me geen goed idee. Ze zou ons maar voor de voeten lopen.

Van Eerde
Maar wat moet ze dan? We kunnen haar moeilijk zomaar wegsturen...
Westra denkt even na. Dan heeft hij wat gevonden. Hij gebaart naar Van Eerde dat hij wat weet.

Westra
(tegen Marte)
Dat was Van Eerde op een andere lijn. We vinden alle twee dat we het nog niet op moeten geven. Is het misschien een idee om naar dat dorp waar die man vandaan komt te gaan?... om wat meer over hem te weten te komen, misschien z'n familie in te schakelen. Per slot van rekening heeft z'n vrouw nog geprobeerd hem er van af te houden...

39 DAG/INT. auto Marte

39

Terwijl ze naar Westra luistert trekt Marte een ongelukkig gezicht.

Marte
...dat is toch mijn pakkie-an niet... ik heb daar geen 'ingang', nooit gehad ook!... nee natuurlijk niet....
(ironisch)
...als ik jullie daar een plezier mee doe dan ga ik wel...
maar verwacht er niets van...ja, o.k.

Ze verbreekt de verbinding. Gefrustreerd slaat ze op haar stuur.

Marte (vervolg)

Shit!

40 DAG/INT. kantoor minister

40

Westra en Van Eerde hebben ook de telefoon neergelegd.

Westra

Die is voorlopig wel even zoet. Nu op naar die persconferentie.

Ze lopen naar de deur.

Van Eerde

Hoe lopen de voorbereidingen in Rotterdam?

Westra

Binnen 12 uur kunnen ze klaar zijn.

41 DAG/EXT. olieterminal

41

Een paar werklui met gele veiligheidshelmen op zijn bezig in een woud van pijpen en leidingen. Ze draaien een paar grote kranen open. Als dat gebeurd is neemt eentje via een portofoon contact op.

werkmán

Ze staan open.

Na een paar tellen begint er een laag dreunend geluid uit de pijpen op te klinken.

42 dag/int. kombuis "josiena"

42

Zijlstra luistert via een draagbare radio naar de persconferentie van Van Eerde.

stem Van Eerde (v.o.)

..... ik heb alle begrip voor de moeilijke situatie waarin sommige delen van de visserijgemeenschap zijn komen te verkeren door de voorgenomen maatregelen van de regering. Wij zullen uiteraard onze uiterste best doen om de pijn te zoveel mogelijk te verlichten, maar u moet ook begrijpen dat onze handen in Europees verband gebonden zijn. Dit neemt natuurlijk niet weg dat een actie zoals die in de Rotterdamse haven absoluut niet door de beugel kan. Wij zullen er dan ook alles aan doen om deze actie zo spoedig mogelijk te beëindigen, echter zo mogelijk zonder geweld te gebruiken. Ik dank u voor uw aandacht.

Er klinkt verward geroep van journalisten die nog een vraag willen stellen, maar van Eerde gaat kennelijk nergens meer op in. Zijlstra zet de radio uit. Hij staart grimmig voor zich uit.

43 DAG/EXT. dorp Zijlstra

43

De auto van Marte rijdt het uitgestorven dorp binnen. Het lijkt wel of iedereen zich in huis verborgen houdt. Het geeft het geheel iets spookachtigs. In sommige huizen wordt er van achter de gordijnen naar haar geloerd. Marte ziet een gordijn nog even bewegen.

Ze rijdt langs een schoolgebouw. Ze stopt en staart naar het lege schoolplein. Er klinkt het geluid van kinderstemmen op een druk schoolplein. Er bovenuit klinken een paar stemmen die ander kind aan het uitjouwen zijn.

kinderstemmen (v.o.)

Marte is een kakmadam! Marte is een kakmadam!

Marte wordt weer wakker uit haar dagdroom. Ruw zet ze de auto in z'n één. De versnellingsbak protesteert krakend. Ze rijdt verder het stille dorp in.

Het hele gezelschap zit in de 'mooie' kamer. Op de bank Josien Zijlstra. Ze kijkt strak naar Marte. Naast haar op de bank haar twee dochters Joke en Jolande, jongere uitvoeringen van hun moeder. Jolande heeft een klein kindje op schoot. Ook aanwezig is de DOMINEE. Niemand zegt een woord. Joke kijkt met een vijandige blik naar Marte. Jolande kijkt een andere kant op. Ze maakt een ongelukkige indruk. Haar ogen zijn rood, alsof ze net gehuild heeft. Dan verbreekt Josien de ongemakkelijke stilte.

Josien

Waarom zou ik u helpen?

Marte

Niet mij, maar uw man.

Josien

Die kan heel goed voor zichzelf zorgen.

Marte

Ik begrijp niet waarom u zo onwillig bent. U heeft zelf nog geprobeerd hem van deze aktie af te houden.

Joke

(tegen Josien)

Ze willen jou gebruiken, om vader te bewerken. Verder niet.

Marte

Willen jullie dan soms dat jullie vader zichzelf opblaast?

Het valt even stil. Dan neemt Josien weer het woord. Ze is geëmotioneerd.

Josien

Meer dan dertig jaar hebben we gezwoged. Iedere cent in het bedrijf gestopt. En dan eindigt het zo...

Ze valt stil. Ze moet tegen haar tranen vechten.

Marte

Er wordt teveel gevangen. De vis raakt gewoon op.

Josien

(kwaad)

Dat hebben die biologen al zo vaak gezegd. Daar klopt helemaal niets van. D'r zit vis zat!

Marte

Zelfs al heeft u gelijk, dan zijn er toch nog andere manieren, om dat duidelijk te maken

Josien

Ze hebben nooit naar ons geluisterd.

Er valt weer een pauze.

Marte

Maakt u zich dan geen zorgen over wat er met Jan kan gebeuren?

dominee

We bidden voor Jan.

Uit de vijandige blik in zijn ogen valt op te maken dat hij partij kiest voor de familie, en tegen Marte.

Josien

Als hij vindt dat hij deze weg moet kiezen, dan ga ik daar niet tegenin. En al helemaal niet om u een plezier te doen.

Marte

(tot de anderen)

Zo denken jullie er allemaal over?

Joke knikt. Ze kijkt vervolgens opzij naar Jolande, die naar de grond staart. De onderhuidse spanning tussen de twee zusjes is duidelijk voelbaar. Marte begrijpt dat Jolande er anders over denkt.

Marte (vervolg)

(tot Jolande)

Jij ook?

Jolande kijkt Marte aan, maar voordat ze iets kan zeggen snijdt Joke haar de pas af.

Joke

We zijn het allemaal eens!

Het klinkt als een dreigement aan het adres van Jolande. Die kijkt weer naar de grond. Marte zucht.

Marte

Ik heb begrepen dat u ook nog een zoon heeft. Waar kan ik die vinden?

Josien

Die werkt op de afslag, maar die zal u zeker niet helpen.

Marte

Waarom niet?

Josien

Hij en z'n vader, da's water en vuur.

Marte

Waarom?

Josien beseft dat ze meer gezegd heeft dan ze van plan was.

Josien

Ik geloof dat alles wel gezegd is.

45 DAG/INT. de STUURHUT van de "Josiena"

45

Zijlstra zit op de bestuurdersstoel met een mok koffie in z'n handen, en staart naar buiten. Hij lijkt diep in gedachten verzonken. Opeens wordt zijn aandacht door iets getrokken. Een aantal mannen, zo te zien werknemers van de terminal met gele veiligheidshelmen op, klimmen langs de trap van één van de olietanks naar boven. Zijlstra pakt zijn verrekijker erbij. Terwijl hij de mannen door z'n verrekijker bekijkt ziet hij dat één van hen struikelt. Daardoor is even te zien dat hij onder z'n overjas een geweer verborgen houdt. Zijlstra schrikt hier hevig van. Hij speurt de omgeving verder af, en ontdekt zo dat er aan de andere kant van het water ook 'werkluï' een tank opklimmen. Hij gaat snel op de grond zitten, om zo geen doelwit voor de scherpschutters te vormen. Plotseling smijt hij de mok met koffie woedend in een hoek.

46 DAG/INT. parkeerterrein ministerie

46

Van Eerde en Westra lopen naar de dienstauto. De chauffeur houdt de deur al open.

Van Eerde

Ik kan niet zeggen dat ik er een goed gevoel over heb.

Westra

Is er een alternatief?

Van Eerde

Moeten we toch niet afwachten waar Marte mee aankomt?

Westra

Een maaltje vis, meer zal het niet wezen.

In een kist met vis wordt een schep ijs gegooit. Een groepje vishandelaren staat rond een partij vis terwijl de veilingmeester getallen afroept. Vorkheftrucks rijden af en aan om de kisten met vis in vrachtwagens te laden. De geluiden galmen door de hal. Marte kijkt zoekend rond naar iemand die ze aan kan spreken. Op hun beurt bekijken de handelaren, vissers en veilingmeester Marte met nauwelijks verholen argwaan. De BEDRIJFSLEIDER van de afslag duikt achter Marte op.

bedrijfsleider

Kan ik u helpen?

Marte schrikt. Ze had hem niet zien aankomen. Ze draait zich naar de man om.

Marte

Mijn naam is Marte Broekhuis, van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Ik wou wat inlichtingen inwinnen over Jan Zijlstra.

De man reageert verrast.

Bedrijfsleider

Broekhuis? Marte Broekhuis? Wat toevallig!

Ik heb uw vader goed gekend. Maar toen was u nog een meisje. Hoe gaat het met uw moeder? Jullie zijn toen zo snel na de dood van je vader verhuisd....

Marte

(kapt hem af)

Het gaat goed met haar. Maar wat betreft Jan Zijlstra...

Bedrijfsleider

(onderbreekt haar)

U moet begrijpen dat veel visserlui hier het water aan de lippen staat. Ze waren net gewend aan de laatste vangstbeperkingen. Ze vissen hier op rondvis, en die markt is wat aangetrokken. Daardoor kunnen ze toch nog een redelijke besomming maken. En dan moeten ze alsnog stoppen. Dat valt niet meer uit te leggen.

Marte

U zegt dat ze nog redelijk verdienen. Geldt dat ook voor Jan Zijlstra?

De bedrijfsleider kijkt even om zich heen, en ziet dat er naar Marte en hem gekeken wordt. Dit maakt hem nog zenuwachtiger.

Bedrijfsleider

Het is een visser als alle anderen.

Marte

Omdat z'n schip er zo verwaarloosd uitziet.

Bedrijfsleider

O ja? Ik kom nooit aan boord van de kotters. Maar als ik zeg 'aardige besomming', dan bedoel ik zeker geen vetpot.

Marte

Weet u of Zijlstra de laatste tijd ziek is geweest, of dat hij schulden heeft..

Bedrijfsleider

Niet meer dan een ander. En een visserman kan het zich niet veroorloven ziek te zijn. Jan Zijlstra was geen uitzondering.

Marte

'Was'?

De bedrijfsleider begrijpt het eerst niet, maar barst dan in een zenuwachtig lachje uit als hij door heeft waar Marte op doelt.

Bedrijfsleider
'Is', ik bedoel natuurlijk 'is'.
Marte
De zoon van Zijlstra zou hier werken. Weet u waar ik hem kan vinden?
Bedrijfsleider
Die werkt in de fileerderij. Daar bent u langs gelopen op weg hier naar toe.
Marte
Dank u voor de moeite.
Bedrijfsleider
Het spijt me dat ik u niet meer van dienst kon zijn.

Marte loopt weg. Wanneer ze een eindje de afslag door gelopen is kijkt ze nog een keer om. De bedrijfsleider staat haar na te kijken. Opeens schrikt Marte heel erg van het geluid van een toeter en piepende remmen. Voordat ze in de gaten heeft wat er gebeurt staat ze tot haar enkels in de vis. Ze had kennelijk niet goed opgelet, waardoor één van de vorkheftrucks een noodstop voor haar heeft moeten maken. Alle kisten met vis zijn er daardoor vanaf gevallen, en de vis is richting Marte gegleden. De chauffeur is woedend.

chauffeur
Heb je schuimpjes in je ogen! Stom wijf!
Marte
Sorry, ik had u echt niet gezien.
chauffeur
Rot toch op naar Den Haag!

Iedereen in de hal is gestopt met waar hij mee bezig was. Marte wordt agressief aangekeken. Dit was geen ongelukje, maar een bewuste poging om haar te intimideren. Men weet kennelijk ook al wie Marte is, en wat ze komt doen. Marte haast zich de hal uit.

48 DAG/INT. visverwerkingsbedrijf

48

Aan rijen lange, zinken tafels staan tientallen jonge vrouwen vis te fileren. Ze hebben allemaal dezelfde witte jassen aan, en witte mutsjes op. Met snelle gebaren snijden ze de vis open, schuiven het afval in het daartoe bestemde gat in de tafel, en gooien de gefileerde stukken vis in plastic bakken. Door de ruimte schalt de radio met 'Arbeidsvitaminen'. Het geheel baadt in een schel TL-licht. Tussen de rijen door loopt JEROEN. Hij controleert de vrouwen. Hij heeft ook een witte jas aan, maar z'n grote lijf barst daar bijna uit. Zijn witte mutsje is hem veel te klein. Het is een treurig gezicht die grote, stoere visserman zo te zien rondlopen. Marte komt door de openstaande deuren naar binnen stappen. Wanneer Jeroen Marte ziet loopt hij naar haar toe.

Jeroen
Zoekt u iets?
Marte
Ik zoek Jeroen Zijlstra.
Jeroen
Dat ben ik.
Marte

Marte Broekhuis, van het Ministerie van Landbouw en Visserij.
Ze moet bijna schreeuwen om zich boven de radio uit verstaanbaar te maken.

Marte (vervolg)

Kunnen we niet ergens anders praten?

Jeroen

Waarover?

Marte

Ik wil begrijpen waarom jouw vader doet wat hij doet.

Terwijl Marte praat, kijkt Jeroen schichtig om zich heen. Hij is zich er zeer van bewust dat de hele hal hem en Marte in de gaten houdt.

Jeroen

Ik kan je niet helpen.

Marte

Wat is er nou werkelijk aan de hand? D'r moet iets zijn, anders doe je zoiets niet.

Jeroen

Ik weet van niets!

Marte

Volgens mij lieg je!

Jeroen

(woedend)

Wat m'n vader doet of laat gaat mij niet aan, en als je nou niet opdondert, dan zèt ik je er uit!

Marte blijft hem even strak aan kijken, dan draait ze zich om, en loopt de deur weer uit. Jeroen blijft staan, en kijkt haar na. Opeens geeft hij een trap tegen een plastic bak die bij hem in de buurt stond.

Jeroen (vervolg)

Verdomme!

Hij lijkt eerder wanhopig dan kwaad.

49 DAG/EXT. parkeerterrein afslag

49

Marte loopt over het parkeerterrein van de afslag. Ze pakt haar zaktelefoon en begint een nummer te draaien. Het ding begint te piepen. Het venstertje geeft aan dat er geen verbinding gemaakt kan worden.

Marte

(voor zichzelf)

Ook dat nog!

50 DAG/INT. café in het dorp

50

Het is vrij druk in het café. Alleen maar mannen. Ze kijken naar de TV, waarop verslag gedaan wordt van de ontwikkelingen in Rotterdam. Behalve beelden van de "Josiena", is te zien hoe gewapende ME-ers, en een pantserwagen het terrein opkomen. Het ziet er dreigend uit. Er worden kennelijk voorbereidingen getroffen om met geweld in te grijpen. Als Marte het café binnenkomt, draaien alle hoofden zich naar haar om. Ze loopt naar de bar. Ze spreekt de barman aan.

Marte

Kan ik hier even bellen?

(De barman zet een telefoon op de hoek van de bar. Marte draait zich een beetje af, en draait een nummer.)

....met mij, kan je me met Van Eerde doorverbinden? hoezo niet! waarom kan ik niet... dit is belachelijk! heeft Westra dat soms gezegd... nee, laat maar... 't is goed

(Ze hangt kwaad op. Ze kijkt naar de TV.) **stem commentator (v.o.)**

... hoewel er van officiële zijde nog steeds wordt gesproken over pogingen de zaak door overleg op te lossen, moge uit deze beelden duidelijk zijn, dat de voorbereidselen voor een gewelddadig ingrijpen door de politie in volle gang zijn. Ook burgermeester Zoutkamp dringt aan op een snelle beëindiging van deze actie.

Het beeld schakelt naar de studio-presentatrice.

presentatrice

De roep om ingrijpen klinkt inderdaad steeds luider. Of het ook daadwerkelijk zover komt, valt op dit moment niet te zeggen, maar de tijd voor onderhandelingen lijkt voorbij.

En dan nu naar Moskou, waar president Jeltsin zojuist....

De barman zet de TV uit. In de stilte die valt realiseert iedereen zich opeens weer de aanwezigheid van Marte. Ze wordt met onverholen vijandschap aangestaard. Ze kan het niet laten daarover een opmerking te maken.

Marte

Nog nooit eerder een vrouw gezien?

Het blijft even stil. Dan antwoordt één van de mannen aan de bar, met het lijzige accent van de streek.

man 1

Ik dacht al, wat ruik ik toch.

Er stijgt een homerisch gelach op. Marte voelt de kwaadheid in zich op komen - ze kan slecht tegen dit soort grappen - maar ze weet zich nog te beheersen.

Marte

Hà, hà, hà ! Leuk!

man 1

Als het je hier niet bevalt, kun je maar beter weggaan.

Marte

Als ik je advies nodig heb, dan vraag ik dat wel.

man 2

Wanneer hebben jullie ons ooit iets gevraagd.

man 1

Daarom is Zijlstra daar gaan liggen. Dat jullie eens een keer naar ons luisteren!

Marte

Luisteren? Waar naar! Als we jullie je gang laten gaan, dan zwemt er over een paar jaar geen vis meer in de Noordzee.

man 1

Wie zegt dat?

Marte

Wordt er nou teveel gevangen, of niet?

man 1

(kwaad)

Maar door wie!

De Denen vissen al het kleine spul weg voor de vismeel industrie. Ook de jonge kabeljauw en haring. Daar heeft niemand het over!

man 2

De grote fabriekstrawlers kunnen hun gang blijven gaan.

Marte

Alsof jullie zulke lieverdjes zijn. Jullie laten ook hele partijen vis “verdwijnen”.

man 3

Ik wou dat we jullie soort konden laten verdwijnen.

man 4

(tegen man 3)

Zo'n lekker wijf, dat zou zonde wezen.

De sfeer wordt opeens grimmiger. Het gesprek wordt overgenomen door een paar - jongere - mannen, die er alleen maar op uit zijn Marte te intimideren. Marte voelt het gevaar in de lucht hangen. Ze zegt niets terug.

man 3

Zo'n intellectuele droogkut, wat heb je daar nou aan.

man 4

Heb ik altijd wel eens willen proberen.

man 1

Hé, zo kan ie wel weer...

man 3

(tegen man 4)

Nee, gewoon over de kant. Kan ze op bezoek bij die vissen waar ze zo bezorgd om is.

Jeroen is al wat eerder de kroeg binnengekomen. Hij heeft de zaak eerst even aangezien, maar nu loopt naar Marte toe, en pakt haar bij de arm.

Jeroen

(tegen de mannen)

Ze heeft het nou wel begrepen, denk ik.

(tegen Marte)

Ik breng je naar je auto.

Hij neemt Marte mee. De mannen wijken opzij, om ze door te laten. Als ze bijna bij de deur zijn roept één van de mannen naar Jeroen.

man 4

Verrader!

Jeroen reageert niet, maar het kost hem zichtbaar moeite.

51 dag/EXT. straat

51

Jeroen en Marte lopen over straat. Jeroen neemt zulke grote stappen dat Marte moeite heeft hem bij te houden. Ze komen bij de ingang van de afslag. Een eindje verderop staat Marte's auto als enige personenauto tussen een paar vrachtwagens op het parkeerterrein. Jeroen wijst naar de auto.

Jeroen

Is dat 'm?

Marte

Ja.

Jeroen

Goed.

Hij is gestopt, en kijkt Marte aan. Het lijkt wel of hij ergens over aarzelt. Maar dan heeft hij een besluit genomen.

Tot ziens.

Hij draait zich abrupt om, en loopt weg. Marte roept hem nog achterna.

Marte

Bedankt!

Maar Jeroen reageert niet meer. Met een strak gezicht loopt hij door. Opeens hoort hij vanuit de verte de stem van Marte. Ze schreeuwt het uit.

stem Marte

Shit! Nee!

Jeroen stopt, draait zich om, kijkt even wat er aan de hand is, en holt dan naar Marte toe.

52 dag/ext. parkeerterrein afslag

52

Hij komt aan bij de auto van Marte. Alle vier de banden zijn kapot gestoken. Marte is woedend.

Marte

Tuig! Klootzakken! Zultkoppen!

Jeroen staat er bedremmeld bij. Marte pakt haar mobiele telefoon.

Waar kan je hier een taxi krijgen?

Jeroen kijkt op z'n horloge.

Jeroen

Die rijdt nou niet. Die is aan het eten.

Marte

Gaat er misschien nog een bus?

Jeroen schudt z'n hoofd.

Marte

Ik moet hier weg!

Het huilen staat haar nu nader dan het lachen. Jeroen kijkt even naar haar, dan heeft hij een besluit genomen.

Jeroen

Kom.

53 dag/INT. vrachtauto

53

Jeroen zit aan het stuur, Marte zit naast hem. Ze rijden over de snelweg. Een tijdje zegt geen van tweeën wat. Marte wordt weer kwaad om wat er gebeurd is.

Marte

Tuig!

Jeroen

Wat kom je hier dan ook doen.

Marte

Je vader dreigt zichzelf en de halve Rotterdamse haven op te blazen! Wat dacht je dat ik kwam doen!

Jeroen

Één visser meer of minder, wat kan het jullie schelen.

Marte slaakt een zucht van ergernis.

Marte

Tegen zoveel vooringenomen domheid valt niet op te praten.

Jeroen gaat opeens naar rechts, en rijdt het terrein van een benzinepomp annex wegrestaurant op.

Marte (vervolg)

Wat doe je nou?

54 schemer/EXT. benzinstation

54

Jeroen komt het terrein van de benzinepomp op rijden. Op de zijkant van de vrachtauto staan het logo en de naam van de visfileerderij waar hij werkt. Hij remt fors, stapt uit, en loopt naar de kant waar Marte zit. Hij houdt de deur voor Marte open, maar die blijft zitten.

Marte

Ik stap hier niet uit!

Jeroen

Deze 'domme' en 'vooringenomen' jongen rijdt in ieder geval niet verder!

Marte

Vind je het dan niet ongelooflijk stom, om je vader zo te laten barsten!

Jeroen

Ach mens, je weet niet waar je het over hebt!

Marte

Ik ben hier geboren en getogen! Ik weet heus wel wat er speelt.

Jeroen

Jullie wisten niet hoe snel je weg moest wezen na de dood van je vader.

Hier heeft Marte even geen antwoord op.

Jij herinnert je mij misschien niet, maar ik herinner me jou nog heel goed. Jullie hebben altijd neergekeken op die achterlijke visserlui.

Marte

(halfhartig)

Dat is niet waar.

Jeroen haalt z'n schouders op.

Jeroen

Als je wilt blijven zitten is 't mij best. Ik ga koffie drinken.

Hij loopt weg naar het wegrestaurant.

Marte

Loop nou niet weg, lul!

Maar Jeroen loopt door. Marte springt uit de vrachtauto en holt hem achterna. Als ze hem ingehaald heeft gaat ze voor hem staan, zodat hij niet verder kan lopen.

Marte (vervolg)

Jullie doen altijd wel heel stug en stoer, maar in feite zijn jullie gewoon bang... bang voor alles wat anders is, nieuw...

(met het lokale accent)

'T moest maar beter blijven zoals 't was.

(weer gewoon)

Daar werd ik vroeger ook al gek van...

Jeroen

Je lult echt uit je nek.

Marte

Dat zal wel, maar waarom wil niemand mij dan helpen. Ben ik dan de enige die zich zorgen maakt om je vader?

Kom op Jeroen, d'r is meer aan de hand dan alleen die sanering, anders doe je zoiets niet.

Jeroen
Ik kàn je niet helpen!
Marte
Dus je vader moet zichzelf maar in de lucht laten vliegen!
Jeroen blijft even stil. Hij kijkt Marte aan.
Jeroen
Ik ben wel de laatste waar hij naar zal luisteren.
Marte
Hoezo?
Jeroen
Het is mijn schuld dat hij nu daar in Rotterdam ligt!
Jeroen wordt door Marte's aandringen zo opgejaagd dat hij dit er eigenlijk tegen zijn zin uitgegooid heeft.
Marte reageert verbaasd.
Marte
Jouw schuld?
Jeroen
(geëmotioneerd)
Ik heb 'm verraden. Ik zou hem als schipper op volgen. En nou sta ik verdomme vis te fileren!
De laatste zin heeft hij uitgeschreeuwd. Het is iets wat hem kennelijk heel hoog zit. Hij kijkt Marte aan, maar weet met z'n emoties verder geen raad. Hij loopt om Marte heen naar het wegrerestaurant.

55 NACHT/INT. wegrerestaurant

55

Marte en Jeroen zitten aan een tafeltje achter een kop koffie. Verder is het ongezellige wegrerestaurant op dit uur van de nacht vrijwel leeg. Een eenzamere plek is nauwelijks denkbaar. Ze zitten een tijdje zwijgend tegenover elkaar, als twee verwante zielen. Jeroen staart in z'n kopje koffie. Marte kijkt naar hem. Ze is geraakt door zijn verdriet.

Marte
Waarom ben je gestopt?
Jeroen
Ik zag die sanering al een tijdje aankomen.
De kleine visserman moet gewoon verdwijnen. Veelste lastig volk.
Marte
Misschien als ze zich wat meer aan de regels gehouden hadden...
Jeroen
We moeten die wel ontduiken om in leven te blijven!
Dat is nog het ergste, dat we opeens als een soort halve criminelen door het leven moeten.
Marte
Wat je vader nou doet gaat wel wat verder...
Ze zwijgen weer.
Marte (vervolg)
Kom met mij mee. Help me hem te bepraten. Het belangrijkste is nu dat hij met deze waanzin ophoudt.
Ze laat een pauze vallen. Dan gaat ze zachtjes verder.
Marte (vervolg)

Als hij dood is kan je zelfs geen ruzie meer met hem maken...

Jeroen kijkt haar aan.

56 NACHT/INT. stuurhut van de “Josiena”

56

In het pikkedonker gloeit een sigaret op. Dan strijkt een zoeklicht door de stuurhut. In het felle licht is Zijlstra te zien, die met een shagje en een kop koffie tegen de wand geleund zit. Zijlstra luistert gespannen of er soms iets te gebeuren staat. Het licht blijft even op de stuurhut gericht en verdwijnt dan weer.

57 nacht/EXT. toegangspoort terminal

57

De toegang is afgesloten, en wordt bewaakt door mensen van de bewakingsdienst van de terminal. Voor de poort staat een klein legertje journalisten te wachten. Marte en Jeroen komen aanrijden. Ze moeten voor de poort stoppen. Een bewaker loopt naar het portier van de bestuurder. Jeroen draait zijn raampje open. Marte buigt zich over Jeroen heen naar het open raampje.

Marte

Wij moeten naar het crisiscentrum.

bewaker

Niemand mag het terrein meer op.

Marte

Zou u me dan willen aanmelden? Marte Broekhuis.

bewaker

Het spijt me. Wilt u de poort weer vrij maken?

Hij wil weer weg lopen.

Marte

(woedend)

Jezus man! Dit is niet het moment om formeel te gaan doen. Ik heb de zoon van Jan Zijlstra bij me. Meldt dat nou even.

Dat laatste heeft ze met opzet heel luid gezegd, waardoor de journalisten, die geïnteresseerd toekeken, de naam van Zijlstra hebben opgevangen. Ze komen aangelopen. Jeroen draait snel zijn raampje dicht. Desondanks roepen ze vragen naar Marte, en worden zij en Jeroen gefotografeerd.

journalisten

Is dit de zoon van Jan Zijlstra?....betekent dit dat er nog onderhandeld wordt?....Wist u wat uw vader van plan was?...

De bewaker is onder de indruk geraakt van deze opwinding onder de journalisten. Hij belt het crisiscentrum op om instructies te vragen. Dan doet hij de slagboom omhoog, en gebaart dat ze kunnen doorrijden. Jeroen geeft vol gas, en stuift verder het terrein op.

58 nacht/INT. hoofdkantoor van de terminal

58

In het kantoor van de hoofdopzichter staat Marte te telefoneren. Om haar heen staan de hoofdopzichter, de commissaris van politie, een ME-commandant in vol ornaat, en nog een paar andere medewerkers van de crisisstaf. Ook Jeroen staat er een beetje verloren bij. Marte moet zichtbaar moeite doen om haar woede te beheersen.

Marte

...erg behulpzaam zijn ze hier niet...

Ze kijkt de omstanders vuil aan.

Marte (vervolg)

nee....ik begrijp er niets van, het lijkt wel of jullie niets liever willen dan ten strijden trekken.... de pers weet al dat de zoon van Zijlstra hier is, ja...ik moest iets zeggen, anders was ik niet eens binnen gekomen...dat risico wil ik wel lopen....dan hebben we tenminste alles geprobeerd... goed...hier komt hij...

Ze houdt de hoorn in de richting van de politiecommissaris. Die neemt hem aan.

POLITIECOMMISSARIS

Met Martens.....ja.....ja.....ik heb het begrepen....goed...

Hij legt de hoorn op de haak. Dan richt hij zich tot één van de medewerkers.

politiecommissaris (vervolg)

Ze mogen aan boord.

De medewerker loopt de deur uit. Marte en Jeroen gaan achter hem aan. Bij de deur draait Marte zich om, en kijkt de politiecommissaris aan. Ze kan het niet laten om die autoritaire 'macho' nog een veeg uit de pan te geven.

Marte

Ik begrijp niet waarom u daar nu zo'n zuur gezicht bij moet trekken.

Ze trekt de deur met klap achter zich dicht.

59 nacht/EXT. terminal

59

Marte en Jeroen lopen naar de kade waar een klein bootje op ze ligt te wachten. Ze zien dat overal de ME al in stelling is gebracht. Op strategische plekken liggen mannen met telescoopgeweren. Het ziet er heel dreigend uit. Ze stappen samen in het bootje en varen weg.

60 nacht/EXT. "Josiena"

60

Marte en Jeroen komen aan bij de "Josiena". Marte roept naar Jan Zijlstra.

Marte

Zijlstra. Dit is Marte Broekhuis.

Ik heb iemand meegenomen. Mogen we aan boord komen?

stem Zijlstra (v.o.)

Wat moet hij hier?

Marte

Als u ons aan boord laat kunnen we dat vertellen.

Het blijft stil.

Marte (vervolg)

Zijlstra ?

Maar Zijlstra geeft geen antwoord. Marte besluit niet langer op Zijlstra's toestemming te wachten. Ze roept naar hem.

Marte (vervolg)

We komen nu aan boord

Marte en Jeroen klimmen aan boord, en lopen naar achteren, naar de ingang van de kombuis. Marte klopt op de deur. Geen reactie.

Marte

We blijven hier staan totdat u open doet.

Eerst gebeurt er niets, maar dan horen ze hoe de deur ontgrendeld wordt. Hij wordt echter niet open gedaan. Als Marte de klink probeert blijkt de deur open te zijn. Ze gaan naar binnen.

Zijlstra staat achter in de kombuis bij het trapje dat naar het stuurhuis leidt. Marte en Jeroen komen binnen, en blijven eerst wat onhandig bij de deur staan. Zijlstra kijkt strak naar Jeroen, die zich daar zeer ongemakkelijk onder voelt. Marte gaat zitten aan de tafel, die in de kombuis staat. Ze schuift wat op om plaats te maken voor Jeroen, maar die blijft staan. De spanning is om te snijden. Dan richt Zijlstra zich tot Marte.

Zijlstra

Waarom is hij hier?

Marte

Waarom vraagt u dat niet aan hem?

Zijlstra

Wij hebben elkaar niets meer te zeggen.

Marte

Jeroen maakt zich vreselijke zorgen dat.....

Zijlstra kapt Marte af.

Zijlstra

Is die sanering nou van de baan?

Marte

Zo snel gaat dat niet. Maar ik heb met de minister gesproken, en hij heeft mij verzekerd...

Jeroen onderbreekt haar plotseling.

Jeroen

Denk je nou echt dat je hier mee weg komt?

Zijlstra kijkt hem kwaad aan. Er valt een korte stilte. Marte houdt haar adem in.

Zijlstra

Jij moet je bek houden!

Het recht van spreken heb jij verloren toen je mij de rug toekeerde.

Jeroen

Het recht...

Heb jij soms 'het recht' jezelf hier op te blazen?

Zijlstra zegt niets terug.

Jeroen (vervolg)

En moeder? En Joke en Jolande? Wat moeten die dan?

Er valt een pauze. Dit is voor Zijlstra inderdaad een gevoelig punt. Jeroen wijst op Marte.

Jeroen (vervolg)

Die zullen toch nooit toestaan dat we op de oude voet doorgaan.

Stop met vissen, en pak die premie die ze ons aanbieden.

Zijlstra

En wat dan? De hele dag thuis achter de geraniums zitten?

Jeroen

We verbouwen de kotter, gooien hem in de verhuur. Met sportvissers de zee op.

Zijlstra

Dat nooit.

Jeroen

Geen gedoe meer met vangstbeperkingen. Je zit toch op zee, bent eigen baas, en d'r zit

goud geld in.

Zijlstra

(luid)

Nooit!!

62 nacht/INT. POLITIEBUS

62

In het met electronica volgeladen busje wordt weer het gesprek in de kombuis van de "Josiena" afgeluisterd.

stem Jeroen (v.o.)

Godverdomme! Klootzak! Je zou jou toch....

stem Zijlstra (v.o.)

Vloek niet!

stem Marte (v.o.)

Jeroen!

Het blijft even stil. De mannen in het busje luisteren gespannen naar wat er gebeurt.

63 nacht/INT. kombuis "Josiena"

63

Jeroen heeft een stap naar voren gedaan. Het lijkt erop dat hij zijn vader te lijf wilde gaan. Marte is opgestaan.

Zijlstra

Ik wil de minister hier aan boord zien. Met harde toezeggingen. Zwart op wit.

Marte

Dat is onmogelijk. Dat weet u.

Zijlstra

Dan zijn de gevolgen voor jullie.

Door de halsstarrigheid van Zijlstra verliest Marte ook haar geduld.

Marte

Dan zijn de gevolgen voor jou! Daar buiten staat een half leger klaar!

Zijlstra

Spaar je de moeite, zo gemakkelijk geef ik niet op.

Jeroen, die nog steeds kwaad is omdat z'n vader weer niet naar hem wou luisteren, barst los.

Jeroen

Maar ik wel zeker!

Ik haat die fileerderij. Ik haat het om elke avond thuis te zitten. Maar dat vrije vissersbestaan is over. Het wordt allemaal net zo geregeld als aan de wal, en ik vind het nèt zo erg als jij, maar ik pas me aan. Voor m'n vrouw en m'n kind.

Zijlstra

En ik wil blijven vissen, voor m'n vrouw en kinderen!

Het valt stil. De kwaadheid vloeit uit Jeroen weg. Hij kijkt z'n vader verdrietig aan, maar die draait zijn blik weg, en kijkt koppig naar de grond.

Jeroen

(geëmotioneerd)

Ik wil gewoon niet dat je dood gaat...

Zijlstra reageert niet. Jeroen draait zich abrupt om en stapt naar buiten. Marte kijkt naar Zijlstra. Die zegt niets, staart voor zich uit. Hij moet tegen z'n tranen vechten. Marte ziet dat. Ze staat op en loopt snel naar

buiten. Ze laat de deur open staan. Zijlstra blijft alleen voor zich uit staren.

64 nacht/INT. POLITIEBUS (verrekijker-shot)

64

In het busje kijkt kennelijk iemand door het raam met een verrekijker naar de "Josiena". Door de verrekijker zijn Marte en Jeroen te zien. Marte praat heftig op Jeroen in.

stem man (v.o.)

Wat zijn ze in Godsnaam aan het doen.

Jeroen praat nu terug tegen Marte. Er ontspint zich een felle discussie die we niet kunnen horen.

stem man (v.o.) (vervolg)

Pik je echt niets op?

Bij wijze van antwoord wordt het volume van een luidspreker helemaal open gedraaid. Je hoort wat geruis en gekraak, maar niets van Marte en Jeroen.

65 NACHT/INT. kantoor Van Eerde

65

Van Eerde en Westra zitten aan het bureau en luisteren gespannen naar een speaker-phone. Ze horen hetzelfde geruis en gekraak als in het politiebuis, en de stem van de man die ze op de hoogte houdt van wat er te zien is.

stem man (v.o.)

... ze staan nog steeds buiten ... alsof ze ruzie hebben ...

66 nacht/EXT. dek van de "Josiena"

66

Marte en Jeroen zijn nog steeds in discussie. Ze praten op gedempte toon om te voorkomen dat Jan hoort wat ze zeggen.

Jeroen

...maar het is en blijft een leugen! En zelfs al zou ik weer aan boord gaan. Hoe lang kan dat nog duren? Die sanering komt er toch.

Marte

Wil je soms dat het op een bloedblad uitdraait? Als jij je belofte geeft, dan gelooft hij dat.

Jeroen

Dan verraad ik 'm weer...

Marte

Als je daarmee z'n leven redt...

Jeroen zegt niets meer terug. Hij aarzelt.

67 nacht/INT. kombuis "Josiena"

67

Zijlstra en Jeroen staan weer tegenover elkaar. Zijlstra kijkt naar Jeroen, die naar de punten van z'n schoenen staart. Marte praat op Zijlstra in.

Marte

...en als ik u nou mijn woord geef dat die sanering wordt uitgesteld. Ik weet zeker dat de minister daartoe bereid is, als u deze actie opgeeft. Dan heeft u al ongelooflijk veel bereikt.

Zijlstra

(tot Jeroen)

Dus je komt weer aan boord?

Jeroen blijft naar beneden staren.

Jeroen

Ja. Voor zolang het duurt.

Marte

(snel)

Je weet niet hoe lang dat kan duren, ondertussen kan er overlegd worden....gestudeerd op andere maatregelen.... dit is het maximaal haalbare...

Het is even stil. Zijlstra kijkt naar Jeroen. Die kijkt op. Vader en zoon kijken elkaar aan.

Jeroen

Hou er mee op. 't Is genoeg.

Zijlstra blijft nog even stil. Dan richt hij zich tot Marte.

Zijlstra

Als de minister publiekelijk bekend maakt dat de sanering wordt uitgesteld, dan geef ik m'n aktie op.

Marte slaakt een zucht van verlichting.

68 nacht/INT. POLITIEBUS

68

De bandrecorders draaien. Uit een luidspreker klinkt de stem van Marte.

stem Marte (v.o.)

Dank je wel.

Uit een andere speaker komt de stem van Westra.

stem Westra (v.o.)

Verdomme!

69 nacht/INT. kantoor minister

69

Aanwezig zijn Marte, Van Eerde en Westra. Marte heeft net verslag gedaan van het onderhandelingsresultaat dat ze bij Zijlstra bereikt heeft. Het valt niet in goede aarde.

Van Eerde

(geagiteerd)

Volstrekt onmogelijk!

Marte

Alleen uitstel, geen afstel, en er is niets gezegd over hoe lang dat uitstel dan moet duren.

Westra

Het is hoe dan ook toegeven aan chantage. Een ontoelaatbaar precedent.

Marte

Zijlstra daar met geweld weghalen kan ook niet. Hij is bereid die bom te laten vallen, dat heeft hij al bewezen. Ik begrijp trouwens niet hoe het zelfs maar overwogen kan worden, midden tussen die olietanks.

Westra

Die zijn leeg.

Marte

Wat?!

Westra

Natuurlijk meteen leeggepompt toen die visser daar ging liggen.

Marte

Maar al die tijd is er geroepen dat er niet kon worden ingegrepen vanwege het

explosiegevaar!?

Marte begrijpt het niet.

Marte (vervolg)

Waarom hebben jullie dan al die tijd gewacht?...begrip getoond...mij laten onderhandelen...

Ze kijkt naar Van Eerde. Die kijkt blanco terug. Dan begint het Marte te dagen.

Marte (vervolg)

Jullie zijn van meet af aan uit geweest op een harde confrontatie, maar het moest lijken of jullie er toe gedwongen werden! De spanning zo laten oplopen dat iedereen om ingrijpen vraagt. En ondertussen de mensen laten denken dat er nog iets te onderhandelen viel.

(pauze)

Waarom?

Van Eerde en Westra zeggen nog steeds niets terug. Marte wordt steeds kwader.

Marte (vervolg)

Waarom, verdomme!

Van Eerde en Westra kijken elkaar even aan. Dan loopt Van Eerde naar Marte toe. Z'n gezicht staat ernstig.

Van Eerde

Wat ik je nu ga vertellen, mag deze kamer niet verlaten. Als dit bekend wordt, dan kan ik m'n bureau meteen ontruimen.

(dreigend)

En dat geldt dan ook voor jou. Duidelijk?

Marte knikt.

Van Eerde (vervolg)

Ik heb in Brussel achter de schermen een deal gesloten. Als wij de kleine rondvis visserij saneren, dan worden de boomkorvisseren en de hektrawlers met rust gelaten.

Van Eerde kijkt Marte tevreden aan. Ze is verbijsterd.

Marte

Maar de quota voor platvis zijn toch ook omlaag gegaan?

Van Eerde

Dit jaar. Voor de vorm. Volgend jaar gaan ze weer omhoog.

Het was kiezen of delen. Of de kleintjes eruit, en op die manier tenminste nog een deel van de visserij industrie in stand houden, of de pijn gelijk verdelen, maar dan was de hele sector er op achteruit gegaan.

Marte

En de vangstbeperking? Het milieu....

Westra

We hebben er voor gekozen daarin geen gidsland meer te zijn.

Van Eerde

Je kent het motto van dit kabinet: "werk, werk, werk"...

Marte zegt niets meer. Ze moet verwerken wat ze zojuist gehoord heeft.

Westra

Ik zie dat je onze zorgen nu beter begrijpt.

Van Eerde

Ik kan de sanering onmogelijk uitstellen, want dan gaat de hele deal niet door, maar ik kan in de kamer ook niet vertellen, waarom uitstel niet mogelijk is, want we hebben die

sanering juist op de milieu-aspekten verkocht.

Marte

Oh, en daarom moest het beeld ontstaan van een begripvolle minister die tot het uiterste probeert de zaak vreedzaam op te lossen...

Westra

... versus een visser die duidelijk een doorgedraaide krankzinnige is, waar niet mee te praten valt.

Van Eerde

Ga naar huis, Marte. Jouw rol is uitgespeeld. Wij laten Zijlstra wel weten dat er van uitstel geen sprake kan zijn.

Marte weet nog steeds niets terug te zeggen. Haar hele gezicht drukt ongeloof uit over zoveel politiek cynisme. Ze beseft dat ze door Van Eerde en Westra gebruikt en verraden is.

70 ochtendschemer/int. vrachtauto

70

Jeroen zit achter het stuur van de voor het ministerie geparkeerde vrachtauto. Marte komt aanlopen. Jeroen doet het portier aan de andere kant open, en Marte klimt naar binnen. Ze gaat naast Jeroen zitten, en zegt niets.

Jeroen

En?

Het blijft weer een tijdje stil. Marte kijkt voor zich uit, en denkt na. Dan heeft ze een besluit genomen.

Marte

We moeten met je vader spreken.

Jeroen

Wat is er gebeurd?

Ze luistert niet naar Jeroen. Teveel bezig met haar eigen gedachten.

Marte

Het terrein komen we niet meer op. We moeten een andere manier vinden met 'm in contact te komen.

Jeroen denkt even na. Dan start hij de motor.

Jeroen

Ik ken een tagrijn in Rotterdam, wie weet helpt die ons verder.

Hij rijdt weg.

71 dag/ext. loods

71

Marte en Jeroen lopen snel met de tagrijn langs de loods. Overal liggen grote stapels touw, ankerketting en andere scheepsbenodigdheden.

man

...als die sanering doorgaat, dan ben ik in één klap een flink deel van m'n klandizie kwijt, maar ik wil geen gedonder, dus ik weet verder van niets...

Ze komen bij een kade, waar een bootje afgemeerd ligt, dat op een boot van de politie te water lijkt.

...een voormalig politiescheepje. Hartstikke snel...

Ze klimmen aan boord.

72 dag/INT. bootje

72

Jeroen pakt meteen de marifoon, zet hem aan, en begint te zenden.

Jeroen
"Josiena" , "Josiena" uitkomen over.
Hij wacht even. Er komt geen antwoord.
Jeroen (vervolg)
Dit is Jeroen Zijlstra voor de "Josiena" , over.
Plotseling komt de stem van Zijlstra door.
stem Zijlstra (v.o.)
Dit is de "Josiena" , ga je gang.
Jeroen reageert verheugd dat hij Jan te pakken heeft.
Jeroen
Ik heb hier Marte Broekhuis, die je wat wil vertellen.
stem Zijlstra (v.o.)
Laat maar horen
Jeroen geeft de zendmicrofoon aan Marte, maar voordat zij iets heeft kunnen zeggen klinkt er een andere stem uit de marifoon.
stem marifoon (v.o.)
Deze frequentie is gereserveerd voor de politie. Het is niet toegestaan van dit kanaal gebruik te maken.
Marte probeert nog snel de "Josiena" te bereiken.
Marte
"Josiena" , "Josiena"
Maar er komt geen reactie meer.
Jeroen
Ze drukken ons eruit.
Marte
Kan dat?
man
Ze hebben een sterkere zender, en die laten ze gewoon open staan.
Jeroen
Ik ga er naar toe. Geef mij de sleutels.
De man aarzelt.
Jeroen (vervolg)
Kom op!
Dan geeft hij z'n sleutels aan Jeroen.
man
Als ze komen vragen, dan hebben jullie 'm gestolen...
Jeroen start de motor
man (vervolg)
Succes.
De man stapt aan de wal. Hij maakt de landvasten los, en gooit ze aan dek van het schip. Jeroen geeft meteen vol gas, en stuurt van de kade af. De man kijkt hoe het bootje zich verwijdert.

In de buurt van de kade waar de "Josiena" in het water ligt staat het busje. De politiecommissaris krijgt net het nieuws door van de mislukte poging van Marte en Jeroen om contact met de "Josiena" te maken.

POLITIECOMMISSARIS

Goed. Zorg ervoor dat ze geen contact meer kunnen maken.

Hij pakt een andere telefoon. Ondertussen geeft hij één van de politie-officieren een bevel.
politiecommissaris (vervolg)

Zoek uit waar ze zitten.

74 DAG/int. kantoor minister

74

Van Eerde wordt door Westra op de hoogte gebracht van de laatste ontwikkelingen.

Van Eerde

En Marte probeerde contact te maken?

Westra knikt.

Van Eerde (vervolg)

Wat is dat mens aan het doen?

Westra

Het heeft er alle schijn van dat ze is overgelopen.

Van Eerde

Is ze gek geworden?

75 dag/INT. bootje

75

Jeroen en Marte varen op volle snelheid door de haven van Rotterdam. Het begint dag te worden. Ze naderen het gedeelte van de haven waar de "Josiena" ligt. Dan komt de "Josiena" in zicht.

Jeroen

Daar ligt ze.

Een stem meldt zich over de marifoon.

stem marifoon (v.o.)

Dit vaarwater is verboden gebied. U dient onmiddellijk om te keren.

Jeroen

Het gaat beginnen.

Hij kijkt om, en ziet dat achter hen een politiebootje uit een zijkanaal komt, en de achtervolging inzet.

76 dag/INT. POLITIEBUS

76

In de commandobus volgen de aanwezige politie-officieren met verrekijkers het bootje van Jeroen en Marte.

POLITIECOMMISSARIS

Hoe kan het verdomme dat ze hier zomaar binnenvaren?!

politie-officier 1

Alle boten moesten voor de actie uit het zicht...

politie-officier 2

Wat doen we, wachten?

POLITIECOMMISSARIS

Nee. Ze mogen de kotter niet bereiken. Geef het commando.

77 DAG/INT. STUURHUT van de "Josiena"

77

Zijlstra heeft in de gaten gekregen dat er iets aan de hand is. Hij loert voorzichtig naar buiten. In de verte

ziet hij de boot van Jeroen en Marte, achtervolgt door een politieboot, naderbij komen. Hij pakt z'n verrekijker erbij. Nu ziet hij Jeroen en Marte aan boord van het bootje. Opeens klinkt er glasgerinkel, en de ruimte begint zich razend snel met rook te vullen. Er is een traangasgranaat naar binnen geschoten. Binnen de kortste keren kan Zijlstra geen hand voor ogen meer zien. Hij laat zich vreselijk hoestend op de grond vallen.

78 DAG/INT. bootje 78

Jeroen en Marte zien wat er aan boord van de "Josiena" gebeurt.

Jeroen

Godverdomme! De klootzakken!

Ze kijken samen verbijsterd naar de rookwolk die uit het stuurhuis van de "Josiena" komt.

Marte

Te laat.

Jeroen

Nog niet.

Ze zien hoe Zijlstra naar buiten komt. Hij begint naar Jeroen en Marte te zwaaien.

79 DAG/EXT. telescoopvizier 79

Door het vizier van een telescoopgeweer is Zijlstra te zien. Die houdt op met zwaaien en loopt naar de lier waaraan de kabel die de bom vasthoudt bevestigd is. Hij begint aan een hendel op de lier te draaien.

80 DAG/INT. bootje 80

Opeens klinkt er een schot. Jeroen en Marte zien hoe Zijlstra getroffen neervalt .

Marte

Mijn God

Jeroen duwt tegen de gashendel, in een tevergeefse poging de boot nog sneller te laten varen.

Jeroen

Kom op! Kom op!

81 DAG/INT. kantoor Van Eerde 81

Van Eerde, die de hele tijd samen met Westra heeft meegeluisterd naar alles wat er gebeurt, is woedend.

Van Eerde

Ze zouden hem alleen maar uitroken!

Westra

Hij wou die bom laten vallen...

Van Eerde

Of juist niet!

82 DAG/EXT. dek van de "Josiena" 82

Jeroen en Marte hebben de "Josiena" bereikt. Jeroen legt het bootje langs zij, en springt aan boord. Marte klautert ook aan boord. Jeroen holt naar z'n vader. Hij is in de borst getroffen, en ligt bewegingloos op het dek. Jeroen knielt bij z'n vader, en onderzoekt of hij nog leeft. Marte komt er bij staan. Jeroen legt de arm van Zijlstra, die hij gepakt had, weer neer. Hij kijkt op naar Marte. Jan Zijlstra is dood. Geen van tweeën zegt een woord. Ze blijven stil en aangedaan naar Zijlstra kijken. Plotseling wordt de stilte verbroken door

een megafoon stem.

stem megafoon (v.o.)

Blijf waar u bent, wij komen aan boord.

Jeroen kijkt om zich heen, en ziet dat een paar politiebotes de "Josiena" naderen. Even weet hij niet wat te doen, maar dan pakt hij Marte bij de hand en rent met haar naar de deur van de kombuis. Hij sleurt Marte bijna mee.

83 DAG/EXT. telescoopvizier

83

Door het telescoopvizier van een scherpschutter is te zien hoe Jeroen Marte mee naar binnen sleurt. De schutter kan geen goed zicht op Jeroen krijgen, omdat Marte in de weg zit.

84 DAG/INT. STUURHUT van de "Josiena"

84

Jeroen en Marte komen de stuurhut binnen stormen. De rook van de traangasgranaat is vrijwel verdwenen. Jeroen dwingt Marte om in een hoek op de grond te gaan zitten.

Jeroen

Blijf daar zitten!

In dekking blijvend kruipt hij naar de marifoon, pakt de hoorn, en begint te zenden.

Jeroen (vervolg)

Roep die politiebotes terug, of ik laat die bom alsnog vallen! Ik heb een gijzelaar.

Hij wacht even of er een antwoord komt, maar het blijft stil.

Jeroen (vervolg)

Jullie hebben hem vermoord, klootzakken! Ik meen wat ik zeg!

Hij wacht weer. Nu komt er wel antwoord.

stem marifoon (v.o.)

Wat wil je?

Jeroen

Dat hoor je nog wel. Eerst die politieschepen uit m'n buurt.

stem marifoon (v.o.)

Maak niet dezelfde fout als je vader.

Jeroen

Meteen!

Hij verbreekt de verbinding. Vervolgens kruipt hij naar een raam, en gluurt naar buiten om te zien of de schepen ook echt vertrekken. Pas als hij ziet dat ze inderdaad wegvaren, gaat hij met z'n rug tegen de wand zitten. Het blijft een tijd stil. Jeroen staart naar de grond, in gedachten verzonken. Marte kijkt angstig naar hem. Na een tijdje durft ze pas te spreken.

Marte

Wat ga je doen?

Jeroen kijkt op, met een radeloze blik in zijn ogen. Hij maakt helemaal geen krachtdadige indruk meer. Dan verbergt hij zijn hoofd in z'n armen. Marte kruipt naar hem toe. Ze gaat naast hem zitten, en legt een arm om hem heen. Ze weet niet goed wat te zeggen.

Marte (vervolg)

Het spijt me...

Ze blijven zo samen een tijdje stil zitten.

Jeroen

Het enige wat ik wil is mijn vader begraven.

Marte denkt even na, dan kruipt ze naar de marifoon. Ze pakt de hoorn en drukt de zendknop in.

Marte

Hoort iemand mij?

stem marifoon (v.o.)

Zeg het maar.

Marte

Hij wil een vrije aftocht. Om z'n vader met de kotter naar huis te brengen. Ik moet aan boord blijven, om er voor te zorgen dat jullie geen rare dingen doen.

Jeroen kijkt verbaasd naar Marte.

Marte (vervolg)

Binnen een uur wil hij een antwoord.

Ze neemt even een pauze.

Marte (vervolg)

(dramatisch)

Doe alsjeblieft wat hij vraagt.

Ze verbreekt de verbinding, en kijkt met een glimlachje naar Jeroen.

Marte (vervolg)

Zoiets?

85 DAG/INT. kantoor minister

85

Westra overlegt met Van Eerde over de ontstane situatie.

Van Eerde

Dus iedereen kan met het radioverkeer van de kotter meeluisteren?

Westra knikt.

Van Eerde (vervolg)

Dan is de pers dus ook precies op de hoogte.

Hij denkt even na.

Van Eerde (vervolg)

Laat ze in Godsnaam maar vertrekken. Hopelijk houdt ze dan verder haar mond.

Westra

Ik zou er maar niet op rekenen.

Van Eerde kijkt Westra treurig aan.

Van Eerde

Nee. Die sanering kunnen we vergeten....

Westra

Och, dan gebeurt het een jaartje later. Onder een volgende minister...

Van Eerde kijkt Westra vuil aan. Hij wil net wat terug zeggen als de telefoon gaat. Westra neemt op.

Westra (vervolg)

Ja....

Hij houdt de hoorn in de richting van Van Eerde.

Westra (vervolg)

Het torentje....

Met een zucht neemt Van Eerde de hoorn aan.

86 DAG/INT. STUURHUT van de "Josiena"

86

Jeroen staat aan het roer. Marte zit in een hoekje van de stuurhut, en kijkt naar hem. Plotseling rinkelt haar zaktelefoon. Ze pakt hem uit haar zak. Kijkt er even naar, en zet hem dan uit.

87 DAG/EXT. de noordzee

87

De "Josiena" is de Noordzee opgevaren. Het schip vaart de horizon tegemoet.
